

A. Požadavky a okruhy otázek ke státní závěrečné zkoušce z programu N-GAL2S Galerijní pedagogika a zprostředkování umění

Požadavky kladené na kandidáty a kandidátky při státní závěrečné zkoušce vycházejí z cílů, které jsou vyjádřeny v profilu absolventa vysokoškolského magisterského studia v programu Galerijní pedagogika a zprostředkování umění. Zde jsou formulovány standardní tvůrčí schopnosti, vědomosti a pedagogické předpoklady nezbytné k dosažení způsobilosti pro práci galerijního pedagoga, edukátora v kultuře či tvůrčího pracovníka v jiných profesích v oblasti zprostředkování umění. Státní závěrečná zkouška navazuje na vykonané dílčí zkoušky a na práce vytvořené během studia podle požadavků učebních plánů.

Zkouška se koná formou ústního pohovoru a trvá zpravidla 15 až 30 minut. Uchazeči a uchazečky mají v tematicce, kterou si losem zvolí, prokázat mj. schopnost vymezit a utřídit základní pojmy, uvést v souvislostech hlavní problémové linie (události, díla, osobnosti aj.), vymezit propojení teoretických znalostí s praxí a své závěry kultivovaně v uceleném projevu přednést a s porozuměním odborně reagovat na doplňující otázky k tématu.

Tematické okruhy a otázky ke státní závěrečné zkoušce v programu galerijní pedagogika a zprostředkování umění:

1. Poselství babylonské princezny

Společenská úloha výtvarného umění v historii, příklady výrazných historických přelomů ve společenském působení umění od pravěku do 19. století. Zprostředkování umění jako průvodní princip existence umění – od nejstarších počátků do 19. století (vybrané příklady aktivit i jednotlivých institucí). Zpracování tematiky dějin umění v současných muzejních a galerijních programech a v autorské práci uchazeče.

2. Průkopnický výkon ředitele obrazárny v Hamburku

Výtvarné umění jako společenský fenomén v moderní době (od 19. století do poloviny 20. století), úloha muzeí a galerií v době nástupu moderny, teoretické koncepty zaměřené na vnímání a prezentaci umění v 19. a 20. století, počátky galerijní pedagogiky a první teoretické koncepty i praktické příklady. Moderní umění v českých sbírkách a jeho zprostředkování.

3. Kouzlo letních ateliérů

Mezioborové pojetí současného výtvarného umění a pluralita přístupů k jeho společenské úloze. Aktuální proměny v galerijním a muzejním vzdělávání v českém prostředí posledních desetiletí v práci výrazných osobností. Modely galerijních programů zaměřených na aktuální umění.

4. Harald Szeemann a nová profese v provozu umění

Pozice umělce, kurátora a galerijního pedagoga a jejich vzájemné vztahy. Příklady z českých i zahraničních institucí v historickém vývoji. Koncepty a práce konkrétních osobností. Edukační potenciál výtvarného umění a podíl různých profesí na zprostředkování umění.

5. Brno Art Open nebo Sochy v ulicích?

Výtvarný projev jako komunikace, komunikativní prvky umělecké tvořivosti, společenská funkce umění v minulosti a současnosti. Aktuální podoby umění ve veřejném prostoru a tvorba programů pro mládež i dospělé zaměřených na mimogalerijní prezentaci umění. České i zahraniční příklady, situace v Brně, vlastní zkušenosti. Možnosti školní výuky v plenéru.

6. Berlin nebo Brno Art Week?

Komunikační přínos mezinárodních přehlídek výtvarného umění, výtvarné soutěže a zakázky, institucionalizace umění a uměleckého provozu (muzea, časopisy, granty aj). Výtvarné festivaly. Edukativní aspekty zprostředkování umění v muzeích a galeriích, „výuka“ před obrazy, galerijní animace jako vzdělávací proces (teorie, příklady z minulosti, současnost).

7. Výmluvnost kresby a Škola výtvarného myšlení

Historické a současné koncepty interpretace výtvarného díla v pojetí vybraných teoretiků i v autorské umělecké tvorbě. Výtvarná interpretace v umění moderny a postmoderny, příklady výrazných umělců a jejich děl. Galerijní animace na výstavách klasického a současného umění, interpretační postupy v galerijní edukaci a v mimoškolních kurzech, příklady ze zahraničních i českých institucí.

8. Art is Here

Výstava jako součást uměleckého provozu, role kurátora, architekta a výtvarného pedagoga při tvorbě výstavy. Konceptce individuální, skupinové a přehlídkové výstavy, poslání stálé expozice a přínos významných mezinárodních přehlídek v České republice. Přínos soukromých sběratelů v minulosti a v současnosti. Možnosti praktické výtvarné práce školních skupin v galerijním prostředí, individuální a kolektivní práce, trvalost a pomíjivost výsledků tvorby.

9. Dětský ateliér

Principy komunikace muzea umění a galerie s veřejností, oddělení pro veřejnost, internetová prezentace, kontakt se sdělovacími prostředky, význam spolků přátel, sponzorů aj. Významné tendence v současné muzejní a galerijní pedagogice, příklady z domácích i zahraničních institucí.

10. „Cicerone“, „Führungen“ a komentované prohlídky

Typologie edukačních programů v galeriích a muzeích umění. Historické a současné přístupy, příklady z konkrétních zahraničních i domácích institucí. Význam a specifika odborné a popularizující literatury, úloha lektorsky koncipovaných publikací a edukační potenciál specializované literatury o výtvarném umění pro děti.

11. Od pracovních sešitů k aktivní galerijní knížce

Doprovodné tiskoviny k výstavě I – pozvánka, plakát, tisková zpráva, anketní a interpretační tiskoviny, soutěže, pracovní sešity aj. Princip individuální a kolektivní práce v muzeu umění, výuková spolupráce galerie a školy.

12. Děkuji vám za pozornost

Tvorba přednášky a lektorského projektu. Zpracování a zprostředkování obrazových a textových informací, osobnost přednášejícího, interakce s posluchači
Využití elektronických médií v tvorbě a realizaci doprovodných galerijních aktivit, tvorba interaktivních programů v „online“ prostředí.

13. Pedagogický skicář Paula Klee

Doprovodné tiskoviny k výstavě II – popisky a informační texty pro návštěvníky v prostoru výstavy, informační grafika muzea umění, tvorba a konceptce katalogu. Příklady katalogů významných mezinárodních i domácích akcí. Besedy o umění ve výtvarné pedagogice druhé poloviny 20. století a v současném pojetí.

14. Prosím kolemjdoucí, aby při procházení kolem tohoto místa kokrhali

Inspirativní role performativního umění pro aktivizující programy v galerii a muzeu umění. Osobnosti světového i současného umění akce, galerijní prezentace jejich tvorby, akční principy ve školní a galerijní výtvarné edukaci. Výtvarný ateliér v muzeu, výtvarný umělec v roli animátora, vícedenní a pobytové ateliéry. Příklady ze zahraničí i z českých galerií a muzeí.

15. Bedřichovice nad Temží

Aktivismus ve výtvarném umění současnosti, skupinové aktivity, public art, kolaborativní projekty, umělecký projev a morální či zákonné normy. Společenská problematika v tvorbě galerijních doprovodných programů, mezioborové prvky galerijní edukace. Virtuální výtvarné světy a internetové galerie.

16. Picassův galerista a jeho pokračovatelé

Úloha soukromých galerií, počátky a vývoj obchodu s výtvarným uměním. Význam veletrhů umění pro definování hodnoty aktuálního umění, významné světové a české soukromé galerie a jejich podíl na zprostředkování umění. Poselství výsledků aukcí v prestižních aukčních společnostech pro výtvarnou a galerijní pedagogiku.

17. Friendly Alien, Torteschnite, „Chobotnice“ a pyramida v Louvre

Muzea umění jako architektonické skvosty, kulturní centra, umělecké archívy, edukační zóny nebo turistické cíle? Světoví architekti a jejich slavné muzejní stavby, úkoly, úskalí a význam architektonického řešení muzea. Dětské ateliéry, jejich prostorové řešení, vybavení a personální zabezpečení.

18. Poezie mezi obrazy

Propojování slovesného a výtvarného projevu v současném výtvarném umění, příklady konkrétních uměleckých tuzemských i zahraničních osobností. Aktivizující možnosti tvůrčího psaní a dramatické výchovy v galerijních programech, mezioborové edukační aktivity v galerii, příklady konkrétních zkušeností z muzeí a galerií. Spolupráce výtvarného pedagoga s vyučujícími jiných předmětů, vzájemné vazby výtvarného a literárního projevu.

19. Večerní kurs nebo univerzitní studijní program?

Umělec v pozici kurátora, české galerie s kurátorskými aktivitami umělců, úloha soukromé galerie, výrazné české i zahraniční soukromé galerie posledních desetiletí. Kurátorská studia a vzdělávání odborníků pro galerijní edukaci v České republice a v zahraničí. Osobnostní předpoklady pro lektorskou práci v galerii.

20. Čišníci umění a virtuální galerie

Využití elektronických médií v tvorbě doprovodných galerijních aktivit, realizace interaktivních programů, jejich vztah ke klasickým postupům. Virtuální galerie. Galerijní pedagogika v teorii a praxi a vzdělávání odborníků pro galerijní a muzejní edukaci. Literatura, soudobé teoretické koncepce, univerzitní studijní programy a galerijní kurzy.

21. Pan primátor a odbor kultury

Veřejná správa a výstavní instituce, financování muzea umění v českém prostředí a v zahraničí, sponzoring a mecenášství, společenská a ekonomická pozice městské galerie. Aktuální příklady administrativních zásahů do výtvarného provozu.

- CLAIR, Jean. Úvahy o stavu výtvarného umění: kritika modernity; Odpovědnost umělce: avantgardy mezi strachem a rozumem. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2006. 226 s. Dějiny a teorie umění. ISBN 80-7364-038-4.
- WITTLICH, Petr. Horizonty umění. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. 676 s. ISBN 978-80-246-1607-0.
- REBMANN, Hellevi. Neviditelná skulptura: (o Josephu Beuysovi). Překlad Petr Jochmann. Olomouc: Votobia, 1998. 94 s. Malá díla; sv. 91. ISBN 80-7198-328-4.
- ZÁLEŠÁK, Jan. Minulá budoucnost: současné umění na cestě od archeologie k angažovanosti = [Past future]. Vyd. 1. V Brně: VUT, Fakulta výtvarných umění, 2013. 119 s. Tranzit. ISBN 978-80-214-4794-3.
- ZÁLEŠÁK, Jan. Umění spolupráce. Vyd. 1. Praha: Akademie výtvarných umění v Praze, Vědecko-výzkumné pracoviště, 2011. 292 s. Edice VVP AVU; sv. 4. ISBN 978-80-210-5707-4.
- FILIPOVÁ, Marta a RAMPLEY, Matthew. Možnosti vizuálních studií: obrazy, texty, interpretace. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. 254 s., [32] s. obr. příl. ISBN 978-80-87029-26-8.
- CHOCHOLOVÁ, Lucie, ed., ŠKALOUDOVÁ, Barbora, ed. a ŠTŮLOVÁ VOBOŘILOVÁ, Lucie, ed. ICT a současné umění ve výuce - inspirace pro pedagogy výtvarné, hudební a mediální výchovy. V Praze: Národní galerie, 2008. 156 s. ISBN 978-80-7035-378-3.
- ŠOBÁŇOVÁ, Petra et al. Useful symbiosis: science, technology, art & art education. First edition. Olomouc: Palacký University Olomouc, 2016. 430 stran. Monographs. ISBN 978-80-244-4853-4.
- MAŠEK, Jan, ed., SLOBODA, Zdeněk, ed. a ZIKMUNDOVÁ, Vladimíra, ed. Mediální pedagogika v teorii a praxi: sborník příspěvků z mezinárodní konference o mediální výchově a pedagogice: Plzeň, 17.-18. června 2009. Plzeň: Fakulta pedagogická ZČU, ©2010. 229 s. ISBN 978-80-7043-851-0.
- MORGANOVÁ, Pavlína. Akční umění. 2., dopl. vyd. V Olomouci: J. Vacl, 2009. 277 s. ISBN 978-80-904149-1-4.
- STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Výtvarná dílna. Vyd. 1. Praha: Triton v koedici s Masarykovou univerzitou v Brně, 2005. 289 s. Spisy Pedagogické fakulty MU; č. 96. ISBN 80-7254-705-4.
- FULKOVÁ, Marie. Diskurs umění a vzdělávání. Jinočany: H & H, 2008. 335 s. ISBN 978-80-7319-076-7.
- HORÁČEK, Radek. Galerijní animace a zprostředkování umění. Brno: Akademické nakladatelství CERM 1998. ISBN: 80-7204-084-7.
- O'DOHERTY, Brian. Uvnitř bílé krychle. Ideologie galerijního prostoru. Praha: Tranzit 2014. ISBN: 978-80-87259-30-6.
- THOMPSON, Dan. Jak prodat vycpaného žraloka za 12 miliónů dolarů. Zlín: Kniha Zlín 2010. ISBN: 978-80-87162-58-3.
- THORNTONOVÁ, Sarah. Sedm dní ve světě umění. Zlín: Kniha Zlín 2016. ISBN: 978-80-7473-431-1.
- HORÁČEK, Radek, FIŠER, Zbyněk, HAVLÍK, Vladimír. Slovem, akcí, obrazem – příspěvek k interdisciplinarity tvůrčího procesu. 1. vyd. Brno: MU, 2010, 208 s. ISBN 978-80-210-5389-2.
- KESNER, Ladislav. Marketing a management muzeí a památek. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 304 s. ISBN 8024711044.
- HORÁČEK, Radek. Umění bez revolucí? Proměny soudobého výtvarného umění. 2. doplněné vydání. Brno: B+P Publishing, 2019, 287 s. ISBN 978-80-7485-191-9.
- KESNER, Ladislav. Muzeum umění v digitální době. Vnímání obrazů a prožitků umění v soudobé společnosti. Praha: Argo a NG, 2000, 259 s. ISBN 80-7203-252-6.

FULKOVÁ, Marie. Galerijní a muzejní edukace. Vlastní cestou k umění. Praha: UK, 2014, 360 s. ISBN 978-80-7101-111-8.

OBRIST, Hans Ulrich. Stručná historie kurátorství. Kutná Hora: GASK, 2012. ISBN: 978-80-7056-176-6.

ZHOŘ, Igor. Škola výtvarného myšlení I-II. Brno: Krajské kulturní středisko 1989.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. Edukační potenciál muzea. 1. vyd. Olomouc: UP v Olomouci, 2012, 394 s. ISBN 978-8024-430-348.

HORÁČEK, Radek, FIŠER, Zbyněk, HAVLÍK, Vladimír. Slovem, akcí, obrazem – příspěvek k interdisciplinaritě tvůrčího procesu. 1. vyd. Brno: MU, 2010, 208 s. ISBN 978-80-210-5389-2.

MACHARÁČKOVÁ, Marcela. Brněnská osmdesátá. Brno: Muzeum města Brna, 2010, 199 s. ISBN 978-8086-549-101-10

HORÁČEK, Radek, ed. Sochařské Brno 1989-2019. Brno: Masarykova univerzita 2019. ISBN: 978-80-210-9317-1.

NAVRÁTIL, Ondřej. Zelené ostrovy. České umění ve věku environmentalismu 1960-2000. Brno: Masarykova univerzita 2017. ISBN: 978-80-210-8883-2.

PACHMANOVÁ, Martina ed. Neviditelná žena. Praha: One Woman Press 2002. ISBN: 80-86356-16-7.

BOURRIAUD, Nicolas. Postprodukce. Praha: Tranzit 2004. ISBN: 80-903452-0-4.

POSPISZYL, Tomáš. Asociativní dějepis umění. Praha: Tranzit 2014. ISBN: 978-80-87259-28-3.